

وزارت آموزش و پرورش
سازمان نهضت سوادآموزی

باسمه تعالی

۱۳۹۴/۰۵/۲۵

تاریخ: ۱۹۴۲/۱۱۰۹

شماره: دارد

پیوست:

سوادآموزی یک تکلیف دینی و شرعی است
(امام خمینی ره)

**کمیته بررسی
بخشنامهها و دستورالعملهای اداری**

اعضای شورای معاونان جهت استحضار
واحدهای مجری:

استان: مدیرکل معاون سوادآموزی بررسی سوادآموزی
شهرستان / منطقه / ناحیه: مدیر / کارشناس مسئول سوادآموزی

واحدهای آموزشی: -----

همهانگ کننده در استان کمیته مستندسازی

کد: ۱۰۵/۹۴/۱۴/۱۲/ص ۶

مدیرکل محترم آموزش و پرورش استان

سلام علیکم

- با صلوات برحضرت محمد و آل محمد (ص) و احترام، در اجرای سیاست های ابلاغی سازمان در سال ۹۴ و به منظور توسعه فرهنگ مطالعه و کتابخوانی و گسترش کارکردهای خواندن، با محوریت خانواده، به پیوست شیوهنامه «خواندن با خانواده» ویژه سوادآموزان دوره سوادآموزی و انتقال، با رعایت نکات ذیل ابلاغ می گردد:
۱. اجرای طرح پس از مطالعه و بررسی اولیه و توجیه عوامل اجرایی (کارشناسان شهرستانها و آموزش دهندگان)، از ابتدای مهر ماه سال جاری خواهد بود.
 ۲. محتوای آموزشی در مرحله اول اجرای طرح، کتابهای تولید شده سازمان است که به همراه کتب درسی دوره ها ارسال می گردد. در صورتی که استان علاقه مند به تولید محتوای آموزشی است با هماهنگی معاونت آموزشی سازمان اقدام خواهد کرد.
 ۳. کلیه آموزش دهندگان موظف به اجرای دوره برای افراد واجد شرایط هستند وحق الزحمه همکاری آنها در محاسبه سرانه هزینه تمام شده منظور گردیده است. لذا هزینه جداگانه ای در نظر گرفته نمی شود.
 ۴. تدابیر لازم برای نظارت دقیق بر مراحل اجرایی و ارزشیابی از عملکرد مجریان و فرایند اجرایی و سنجش میزان اثر بخشی، توسط دفتر نظارت، سنجش و ارزشیابی دوره های سوادآموزی، اتخاذ شده است.
 ۵. هزینه های اجرای طرح، از ردیف ۱۲۸۰۰۰ سازمان، برابر توافق نامه، تامین و تخصیص می یابد.

علی باقرزاده

معاون وزیر و رئیس سازمان

جمهوری اسلامی ایران

وزارت آموزش و پرورش

سازمان نهضت سوادآموزی

طرح

خواندن با خانواده

تابستان ۱۳۹۴

بسم الله الرحمن الرحيم
طرح خواندن با خانواده

اگر انسان بخواهد در زمینه معنوی و فرهنگی، تر و تازه بماند، جز رابطه با کتاب چاره‌ای ندارد.
مقام معظم رهبری (مد ظله العالی)

مقدمه

سازمان نهضت سوادآموزی به عنوان یک نهاد فرهنگی و آموزشی، با هدف توسعه و تقویت فرهنگ عمومی جامعه، برنامه و فعالیت‌های گسترده‌ای را در قالب طرح‌های متنوع و مناسب تهیه و در کشور به اجرا در آورده است. از جمله این طرح‌ها: «خواندن با خانواده» است.

توجه به گسترش این طرح از این جهت حائز اهمیت است که خانواده مهمترین رکن تربیتی جامعه محسوب می‌شود. دانش و آگاهی اعضای خانواده ضمن اینکه ثبات و قوام این نهاد ارزشمند را تثبیت می‌کند، بلکه والدین را قادر می‌سازد تا به شکل موثر و مفید در محیط‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و آموزشی با وجود تکنولوژی‌های جدید و پیچیده، زندگی مطلوب و مناسبی را برای اعضای خانواده خود فراهم آورد. از این رو سازمان با احساس مسئولیت، اجرای مطلوب این طرح را در میان اعضای خانواده‌های سوادآموزان پی می‌گیرد. تا با ترویج فرهنگ کتابخوانی در میان خانواده‌ها، به ارتقای سطح آگاهی و مهارت‌های ضروری زندگی اعضای خانواده‌ها به ویژه والدین عزیز این جامعه کمک نماید.

اهداف طرح:

- ✓ توسعه و تقویت فرهنگ مطالعه و کتابخوانی در بین مخاطبان و اعضای خانواده؛
- ✓ فراهم کردن زمینه برای رسیدن به مطالعه مستقل یا استقلال در مطالعه؛
- ✓ تقویت مهارت خواندن و نوشتن فراگیران دوره‌های سوادآموزی؛
- ✓ استفاده از اوقات فراغت اعضای با سواد خانواده در امر مطالعه و کتاب خوانی.

گستره اجرا و مخاطبان طرح:

۱- گستره اجرا:

این طرح در کلیه مناطقی که دوره سوادآموزی به صورت کلاسی یا گروهی با حداقل سه نفر تشکیل شده باشد و نیز در کلیه کلاس‌های دوره انتقال اجرا می‌گردد.

۲- مخاطبان طرح عبارتند از:

سوادآموزان دوره سوادآموزی، انتقال و اعضای خانواده آنان.

لازم به توضیح است سوادآموزان تحت پوشش مراکز یادگیری محلی، خود آموز، فرد به فرد، تحکیم و اتباع خارجی مشمول این طرح نخواهند شد.

گروه های سوادآموزان:

به منظور تسهیل تبادل و معاوضه کتاب ها بین سوادآموزان، و ترویج بحث و گفتگوی گروهی، اگر تعداد سوادآموزان بیش از ۵ نفر باشد، آموزش دهنده، می تواند آنها بر اساس محل سکونت، سن، علایق و ارتباطی که بین سوادآموزان وجود دارد، به گروه های کوچکتر تقسیم می کند و با مشورت اعضای گروه، یک نفر را از بین خودشان بعنوان سرگروه انتخاب می کند تا هماهنگی لازم برای دریافت، مطالعه، بحث و بررسی و معاوضه کتابها را بعهده بگیرد. هر کدام از اعضای گروه در قبال دیگران و کمک به آنها برای یادگیری بهتر مسئولند.

شیوه اجرای طرح:

اجرای این برنامه به این صورت است که آموزش دهنده پس از دریافت کتابها، آنها را طبق زمان بندی پیش بینی شده، در اختیار سوادآموزان قرار داده و به آنان فرصت می دهد تا کتاب خود را به منزل برده و با مشارکت اعضای خانواده و دوستان خود مطالعه کرده و در مورد مطالب و پیام های آنها، با هم بحث و تبادل نظر کرده و آنچه را که از مطالعه کتاب فهمیده اند در دفتر خود یادداشت نموده و آنرا در جلسات گفتگو با اعضای خانواده و گروه خود به اشتراک بگذارند. البته سوادآموز میتواند نظر اعضای خانواده و دوستان و اعضای گروه را هم در دفترچه خود یادداشت نموده و در صورتیکه با ابهام و سوالی مواجه شده آنرا با آموزش دهنده در میان بگذارد. پس از اتمام مهلت تعیین شده برای مطالعه کتاب و بحث و بررسی در مورد یافته های سوادآموزان و پاسخگویی به سوالات آنها، آموزش دهنده، کتاب های مطالعه شده را جمع آوری و در بین سوادآموزان همان گروه معاوضه می کند. به این ترتیب با چرخش کتاب ها در بین سوادآموزان و اعضای خانواده ها، همه کتاب های طرح توسط سوادآموزان و خانواده اش مطالعه می شود. در پایان دوره، هر کدام از سوادآموزان دوره انتقال حداقل یک جلد و سوادآموزان دوره انتقال حداقل دو جلد از کتابها را انتخاب کرده و برای خود برمیدارند.

انتظار می رود آموزش دهندگان عزیز با بهره گیری از فرصت های پیش آمده، در راهنمایی و هدایت سوادآموزان و اعضای خانواده آنان، برای کتابخوانی و تشکیل جلسات رفع اشکال و تسهیل گری برای مخاطبین این طرح به مطلوبترین شیوه ایفای نقش نمایند.

محتوای آموزشی طرح:

دوره سوادآموزی: تعداد ۳ عنوان کتاب ساده، کاربردی، همسو با کتاب درسی در موضوع های اعتقادی، اجتماعی و فرهنگی و ادبی است که مطابق با زمانبندی تعیین شده، توسط سازمان نهضت سوادآموزی تهیه و در اختیار آموزش دهندگان قرار می گیرد.

دوره انتقال: برای سواد آموزان این دوره شش کتاب متناسب با توانایی، مهارت و دانش سواد آموزان ، همچنین محتوای کتب درسی دروه انتقال و با استفاده از موضوع های دینی ، اخلاقی ، فرهنگی ، اجتماعی ، اقتصادی ، تربیتی و ادبی توسط سازمان تهیه و در طول دوره بر اساس زمان بندی در اختیار آموزش دهنده قرار می گیرد تا در بین سواد آموزان توزیع شود.

توزیع کتاب های طرح :

۱- کتاب های طرح، همه ساله همراه کتاب های درسی و بر مبنای **یک سوم** حجم تعیین شده از طریق سازمان تهیه و ارسال می شود . اداره کل آموزش و پرورش موظف است به همراه کتب درسی نسبت به توزیع به موقع کتاب های طرح نیز اقدام نماید.

۲- واحد سوادآموزی ادارات آموزش و پرورش شهرستان/ منطقه/ ناحیه، آموزش دهندگان و کلاسهای مجری طرح حداکثر تا **یک سوم** سواد آموزان واجد شرایط را انتخاب کتابهای طرح را طبق زمانبندی در اختیار آموزش دهندگان قرار می دهد. آموزش دهنده های مجری موظفند ، کتاب های دریافتی را طبق زمان بندی پیش بینی شده ، به ترتیب برای مطالعه در اختیار سواد آموزان قرار می دهند.

• کتاب های دوره سوادآموزی در یک مرحله و قبل از اتمام کتاب سوادآموزی ۱ و کتاب های دوره انتقال در دو مرحله، سه عنوان اول به همراه کتاب های درسی و در شروع دوره ، سه عنوان دوم پس از حداقل سه ماه و در اواسط دوره.

جلسات تبادل نظر و گفتگو :

پس از پایان مطالعه هر یک کتاب ها، با اطلاع رسانی قبلی آموزش دهنده، یک جلسه ۶۰-۳۰ دقیقه ایی به بررسی نظرات ، یافته ها و سئوالات احتمالی سواد آموزان طرح خواندن با خانواده اختصاص می دهد. برای اداره این جلسه پیشنهاد می شود، لکن آموزش دهنده براساس شناختی که از سواد آموزان و توانایی های آنها دارد ، نحوه اداره این جلسه را طراحی می کند:

۱. افراد بر اساس گروههای تعیین شده دور هم می نشینند؛ هر کدام از اعضای گروه چند دقیقه در مورد برداشت های خود از کتاب صحبت می کند و اگر سوال و ابهامی داشت مطرح می کند.
۲. سرگروه با نظارت آموزش دهنده فرصت گفتگو و اظهار نظررا برای همه اعضا فراهم کرده و بحث را هدایت می کند.
۳. آموزش دهنده به هر کدام از گروه ها سرکشی نموده و ضمن پاسخگویی به سئوالات ، یادگیری گروهی و مشارکتی را تسهیل می کند.
۴. آموزش دهنده جلسه را جمع بندی نموده و سواد آموزان را ترغیب میکند تا آنچه را که آموخته اند را در دفترچه خود یادداشت نمایند. همچنین می تواند آنها را به فعالیت های تکمیلی مثل انشاء نویسی و روزنامه دیواری و ... ترغیب کند.
۵. کتاب ها را بین سوادآموزان معاوضه کرده و توصیه های لازم را ارائه می کند.

ارزشیابی:

❖ پس از اطمینان از مطالعه کتاب و برگزاری جلسات رفع اشکال، به منظور بررسی تاثیر کتاب مطالعه شده در ارتقاء مهارت خواندن و نوشتن سوادآموزان از آنان خواسته می‌شود پیرامون موضوع کتاب، پیام‌ها و درس‌های آموخته شده، نکات آموزشی و کاربردی کتاب؛ نظرات و برداشت خود را در قالب دست نوشته تهیه و تحویل آموزش دهنده نمایید و آموزش دهنده موظف است از سوادآموز بخواند در حضور وی متن نوشته را بخواند (سنجش مهارت. خواندن) و سپس با توجه به بارم بندی در انشاء نسبت به سنجش نوشتن اقدام و نتیجه ارزشیابی را در دفتر فعالیت‌های کلاسی ثبت می نماید.

❖ پس از اتمام طرح و در صورت امکان و تایید گروه بهبود کیفیت آموزشی، واحد سواد آموزی شهرستان/منطقه و ناحیه با مشارکت آموزش دهندگان می‌تواند نسبت به اجرای سراسری مسابقه بین سوادآموزان اقدام نماید.

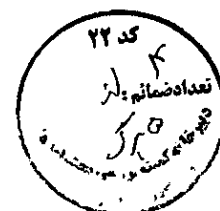
❖ به منظور بررسی تاثیر و تحقق اهداف طرح و نحوه اجرای آن، چهارچوب ارزشیابی طرح توسط دفتر نظارت، سنجش و ارزشیابی تهیه و به اجرا در خواهد آمد بدیهی است در اجرای این ارزشیابی نظرات مجریان و مخاطبان، آموزش دهندگان، کارشناسان آموزش و اعضای خانواده سوادآموزان اخذ و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و اصلاحات لازم در شیوه اجرای طرح به عمل خواهد آمد.

هزینه های طرح:

- ۱- حق الزحمه آموزش دهندگان بابت برگزاری جلسات، رفع اشکال و... در دوره سوادآموزی معادل ۲درصد از سرانه ابلاغی و در دوره انتقال معادل ۳درصد از سرانه ابلاغی استان تعیین می گردد.
- ۲- در هر یک از شهرستانها/ مناطق /نواحی، ۱۰٪ سواد آموزان تحت پوشش طرح به عنوان برترین مطالعه کننده، توسط شهرستان، انتخاب و مورد تشویق قرار می گیرند.
- ۳- پس از ارزیابی واحد های سواد آموزی شهرستان/ناحیه/منطقه، ۲۰٪ آموزش دهنده‌هایی که در اجرای طرح فعالیت چشم‌گیری داشته باشند، توسط شهرستان، انتخاب و مورد تشویق قرار خواهند گرفت.
- ۴- سرانه تشویقات سواد آموزان ساعی معادل ۲۰۰۰۰۰ ریال و آموزش دهندگان موفق معادل ۵۰۰۰۰۰ ریال تعیین می گردد.

ملاحظات مالی:

۱. اعتبار موردنیاز اجرای این طرح بر مبنای عملکرد براساس گزارشی که هر سه ماه یکبار از سامانه سوادآموزی اخذ می گردد به استان تخصیص داده خواهد شد.
۲. واحدهای سوادآموزی اداره کل مکلفند اطلاعات مورد نیاز اجرای این طرح را در سامانه سوادآموزی ثبت نمایند؛ هرگونه پرداخت براساس گزارش معاون سوادآموزی اداره کل لرئیس اداره/کارشناس مسئول/کارشناس سوادآموزی شهرستان ناحیه /منطقه و تایید مقامات مجاز امکان پذیر خواهد بود.

۲. واحدهای سوادآموزی اداره کل مکلفند اطلاعات مورد نیاز اجرای این طرح را در سامانه سوادآموزی ثبت نمایند؛ هرگونه پرداخت براساس گزارش معاون سوادآموزی اداره کل /رئیس اداره/کارشناس مسئول/کارشناس سوادآموزی شهرستان ناحیه /منطقه و تایید مقامات مجاز امکان پذیر خواهد بود.
۳. اداره کل موظف است گزارش عملکرد مالی این بخش را به تفکیک هر شهرستان / ناحیه /منطقه تهیه و در پایان سال مالی به سازمان ارسال نماید.
۴. اعتبار مورد نیاز این طرح پس از تایید آمار شرکت کنندگان در سامانه و در چارچوب توافق نامه استان از محل اعتبارات ردیف ۱۲۸۰۰۰ برنامه سوادآموزی تامین و تخصیص می یابد.

